

Voornemen tot aanwijzing autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht als vergunningplichtige bedrijfsmatige activiteit

DE BURGEMEESTER VAN UTRECHT,

gelet op artikel 2:47 van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht 2010;

GEZIEN:

- De bestuurlijke rapportages 'bedrijventerrein Nieuw Overvecht' van de politie Midden-Nederland, district Utrecht-stad, 15 april 2021 en 2 februari 2022;
- Het nationaal dreigingsbeeld georganiseerde criminaliteit, 2017;
- Drugscriminaliteit Utrecht, 2021. *Een geïntegreerd beeld van de gemeente Utrecht en politie Midden-Nederland*, bureau Broekhuizen, juni 2021;
- Het beleidsplan 'grenzen stellen, perspectief bieden'. *Een veilige en leefbare stad door het tegengaan van de ontwrichtende effecten van drugsgelateerde criminaliteit*, gemeente Utrecht, december 2021;

OVERWEGENDE:

- dat artikel 2:47 van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) de mogelijkheid biedt om panden, gebieden of bedrijfsmatige activiteiten aan te wijzen als vergunningplichtig als daarvoor aanleiding is ter bestrijding van een onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat;
- dat gebleken is dat de autobranche op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht een ernstig gevaar in zich heeft voor (ondermijnende) criminaliteit;
- dat deze branche criminelen onder andere de mogelijkheid biedt uit het zicht van de overheid te blijven;
- dat de criminaliteit binnen deze branche tot gevolg heeft dat de openbare orde, veiligheid en economische ontwikkeling op het bedrijventerrein worden verstoord;
- dat de problematiek in Overvecht, zoals omschreven in het actieprogramma Samen voor Overvecht, roept om verdere intensivering van overheidsmaatregelen;
- dat de informatie uit de bestuurlijke rapportages van de politie een daadkrachtige interventie noodzakelijk maken;
- de politie Midden-Nederland, district Utrecht-stad in overweging geeft de vergunningplicht als bedoeld in art. 2:47 APV toe te passen op de autobranche op het bedrijventerrein om verdere inbedding van criminaliteit in dit gebied te weren;
- dat integere en betrouwbare ondernemers in deze branche gesteund moeten worden in hun bedrijfsvoering ten behoeve van een veilig en leefbaar ondernemersklimaat voor de autobranche in dit gebied.

IS VOORNEMENS VAST TE STELLEN:

Aanwijzingsbesluit autobranche bedrijventerrein Nieuw Overvecht als vergunningplichtige bedrijfsmatige activiteit.

Artikel 1 Definitie en afbakening

In dit besluit wordt verstaan onder

Autobranche: de activiteit die in ieder geval bestaat uit het bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig is, tegen een vergoeding (in welke vorm dan ook) beschikbaar stellen van motorvoertuigen of -onderdelen, wassen, onderhouden, repareren en keuren van motorvoertuigen alsmede het verzorgen van praktijkonderwijs gericht op het behalen van een rijvaardigheidsbewijs.

Bedrijventerrein Nieuw Overvecht: het gebied zoals aangegeven op bijlage 1 behorende bij dit besluit.

Artikel 2 Vergunningplicht

De autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht wordt aangewezen voor de duur van drie jaar als vergunningplichtige bedrijfsmatige activiteit zoals bedoeld in artikel 2:47 APV.

Artikel 3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op .....

Artikel 4 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als 'Aanwijzingsbesluit autobranche Nieuw Overvecht als vergunningplichtige bedrijfsmatige activiteit'.

Utrecht, 22 februari 2022

De burgemeester van Utrecht,

Sharon A.M. Dijkma

Algemene toelichting

Bedrijventerrein Nieuw Overvecht kenmerkt zich door het grote aantal autobedrijven. De 426 bedrijven vallen in totaal onder 57 branches. Zo'n 97 bedrijven zijn actief in de autobranche die daarmee de grootste branche is op het bedrijventerrein. Allereerst dient opgemerkt te worden dat waar in de toelichting autobedrijf of -branche staat vermeld bedoeld wordt op bedrijven die zich richten op motorvoertuigen (waaronder auto's) zoals omschreven in de definitie in artikel 1. Voor de leesbaarheid is gekozen hier de term 'autobedrijf' of '-branche' aan te houden. Bij het begrip motorvoertuigen wordt aansluiting gezocht bij de definitie hiervan in artikel 1 van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens. Dit betekent dat hier alle gemotoriseerde voertuigen onder vallen behalve bromfietsen, fietsen met trapondersteuning en gehandicaptenvoertuigen. Andere voorbeelden van bedrijven die niet onder dit aanwijzingsbesluit vallen zijn tankstations met een wasstraat, koeriersbedrijven of bedrijven die zich uitsluitend richten op het verzorgen van theorie-onderwijs ten behoeve van het verkrijgen van een rijvaardigheidsbewijs.

In 2009 is voor dit bedrijventerrein een ruimtelijke visie opgesteld, omdat het bedrijventerrein in een negatieve spiraal raakte; leegstand en verloedering namen toe. Deze visie heeft de basis gevormd voor een economische vernieuwing van bedrijventerrein Overvecht (sindsdien 'Nieuw Overvecht' genoemd) die de afgelopen jaren is ingezet. Het toevoegen van functies als horeca, detailhandel, sport en ontspanning heeft geleid tot een vermindering van leegstand, een toename van werkgelegenheid en van bezoekers. De nadruk voor de komende tijd ligt op het versterken van de onderlinge binding met de wijk Overvecht en het verbeteren van het imago van het bedrijventerrein.

Ondanks deze positieve ontwikkelingen bestaan er ernstige zorgen over de kwetsbaarheid van het bedrijventerrein voor de invloed van ondermijnende criminaliteit. Politie, gemeente en belastingdienst hebben de afgelopen jaren diverse signalen ontvangen dat op het bedrijventerrein het naleefgedrag te wensen overlaat en dat daarmee de veiligheid, gezondheid, leefbaarheid en ordening in het fysieke domein onder druk staan. De signalen betreffen onder meer: illegale bewoning, strijdig gebruik en criminele activiteiten. Hierbij valt op dat de autobranche, in vergelijking met andere (risico)branches op het bedrijventerrein, oververtegenwoordigd is in relatie tot (faciliteren van) criminele activiteiten. In reactie op deze signalen, versterkt door het verzoek vanuit de Ondernemersvereniging Nieuw Overvecht medio 2018 aan de burgemeester om meer toezicht en handhaving heeft de gemeente haar inzet gericht op veiligheid en leefbaarheid op het bedrijventerrein geïntensiveerd.

Criminaliteitsbestrijding kan niet duurzaam succesvol zijn als niet tegelijk nieuwe sociale, economische en maatschappelijke perspectieven worden geboden. Vanuit dit besef hebben de veiligheidspartners besloten dat een langdurige, brede en integrale aanpak is vereist voor het bedrijventerrein.

Zo heeft de gemeente in 2018 een plan opgesteld dat voorziet in actief toezicht en controle door VTH. In 2019 heeft de Taskforce Georganiseerde Criminaliteit Midden-Nederland het bedrijventerrein aangewezen als Handhavingsknooppunt. Betrokken veiligheidspartners kunnen hierdoor beter samenwerken bij het analyseren van welke problemen zich voordoen op het bedrijventerrein en welke integrale interventies effectief kunnen zijn bij het bestrijden van deze problemen.

De wijk Overvecht kent al jaren grote problemen zoals armoede, werkloosheid, taalachterstand, slechte huisvesting, inwoners met een slechte gezondheid overlast en criminaliteit. Om deze problemen het hoofd te bieden wordt al jarenlang veel geïnvesteerd in wat aanvankelijk een krachtwijkenaanpak werd genoemd. Hierbij gaat het om een integrale aanpak op de verschillende leefgebieden die vanaf 2016 bekend werd onder de benaming 'De Versnelling Overvecht' en thans 'Samen voor Overvecht', wordt

genoemd. De gemeente, bewoners en maatschappelijke partners zetten zich in op het vergroten van de veiligheid en leefbaarheid in de wijk Overvecht en de veerkracht van haar bewoners.

Eén van de ambities is het ondernemersklimaat op het bedrijventerrein te verbeteren en talent uit Overvecht te ontwikkelen en een kans te bieden.

Eind 2019 is de gemeente Utrecht op het bedrijventerrein begonnen met de invoering van het Digitaal Opkopers Register voor autohandelaren en garages om zo heling van gestolen goederen tegen te gaan.

De gemeente Utrecht en de Ondernemersvereniging Nieuw Overvecht hebben in 2018 en 2019 netwerkbijeenkomsten georganiseerd over ondermijning op het bedrijventerrein Nieuw Overvecht met als doel om de ondernemers op het bedrijventerrein bewust te maken van ondermijnende criminaliteit en om de aanpak op ondermijning samen met de ondernemers en de politie te intensiveren.

Desalniettemin bleek uit een in 2019 ten behoeve van het ondernemersklimaat uitgevoerd onderzoek, in opdracht van de gemeente, dat de ondernemers van het bedrijventerrein meer aandacht vragen voor enerzijds handhaving in de openbare ruimte en anderzijds handhaving én toezicht op het gebruik van bedrijfspanden om op die manier criminaliteit en ondermijning terug te dringen. De ondernemers vragen daarbij om meer gerichte surveillance. Ook werd geconcludeerd dat er aanleiding is om de autobranche nader onder de loep te nemen in verband met ondermijning en druggerelateerde criminaliteit¹.

Ondanks alle maatregelen hebben zich de afgelopen jaren diverse ernstige (schiet)incidenten voorgedaan die een grote impact hadden op het bedrijventerrein en daarbuiten. De afgelopen jaren zijn meerdere panden gesloten vanwege (facilitering van) criminele activiteiten. Het betrof hier voornamelijk bedrijven uit de autobranche.

Politie-informatie wijst uit dat bedrijventerrein Nieuw Overvecht zich wat ondermijnende criminaliteit negatief onderscheidt ten opzichte van de andere Utrechtse bedrijventerreinen. Het aantal politieregistraties over de afgelopen vijf jaar is 40% hoger dan het gemiddelde van alle bedrijventerreinen. Incidenten worden drie keer vaker gekoppeld aan ondermijning dan dat dit gemiddeld gebeurde bij de andere bedrijventerreinen. Tevens blijkt dat er significant meer bedrijfslocaties voorkomen in strafrechtelijke onderzoeken dan wat gemiddeld is voor de zes bedrijventerreinen. Bedrijventerrein Nieuw Overvecht is het enige bedrijventerrein in de gemeente dat is geprioriteerd in de veiligheidsaanpak en het is ook het enige bedrijventerrein dat is aangemerkt als een handhavingsknelpunt.

Bekend is dat branches, waaronder de autobranche, waar de waarde van producten moeilijk objectief is vast te stellen, waar grote sommen (contant) geld omgaan, waar omzet eenvoudig kan worden gemanipuleerd en waar er weinig tot geen toetredingseisen zijn, kwetsbaar zijn voor de invloed van ondermijnende criminaliteit en in het bijzonder voor het witwassen van crimineel geld. Van de 426 bedrijven op bedrijventerrein Nieuw Overvecht vallen 187 bedrijven onder een risicobranche. Het is aannemelijk dat de aanwezigheid van deze hoeveelheid van bedrijven uit risicobranche hebben bijgedragen aan de kwetsbaarheid van bedrijventerrein Nieuw Overvecht voor de aanwezigheid van ondermijnende criminaliteit. De grootste risicobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht is echter de autobranche met 97 bedrijven. In vergelijking met de andere (risico)branches op bedrijventerrein Nieuw Overvecht is de autobranche oververtegenwoordigd in verschillende soorten incidenten en

---

¹ Nieuw Overvecht, voorbij de cijfers, Bureau Beke & Bureau Bervoets, 2019.

vormen van criminaliteit en met name als het gaat om de incidenten met een nadrukkelijk effect heeft op de openbare orde en leefbaarheid op het bedrijventerrein. De genoemde kwetsbaarheid is op dit moment met name te relateren aan de autobranche op het bedrijventerrein. De autobranche bevindt zich (naast de koeriersdiensten en verhuur van onroerend goed) in Utrecht in de top-3 branches van het hoogste aantal FIU-meldingen van verdachte transacties.²

Naast de inventarisatie van risicobranches is voor ieder afzonderlijk bedrijf op het bedrijventerrein in 2020 een risicoprofiel (v.w.b. malafide bedrijvigheid) vastgesteld door de veiligheidspartners die binnen het eerder genoemde handhavingssnelpunt samenwerken. Het profiel is bepaald aan de hand van indicatoren op basis van wetenschappelijke literatuur en/of professionele ervaringen van de betrokken veiligheidspartners. Er zijn 80 bedrijven met een 'gemiddeld risico' en 23 met een '(zeer) hoog risico'. In beide risicocategorieën zijn autobedrijven oververtegenwoordigd (met respectievelijk 29% en 70%).

De kwetsbaarheid van bedrijventerrein Nieuw Overvecht wordt mede geïllustreerd door de berichtgeving over het bedrijventerrein in lokale, regionale en landelijke media in de afgelopen jaren. Veelvuldig wordt bericht over criminaliteit en/of ernstige verstoringen van de openbare orde.

Hieronder volgt een niet-limitatieve opsomming van politieregistraties uit de afgelopen zes jaar die de kwetsbaarheid benadrukt van de autobranche op bedrijventerrein Nieuw-Overvecht:

- In 2016 is bij een autobedrijf ontdekt dat verborgen ruimtes in auto's werden ingebouwd. Het is een feit van algemene bekendheid dat auto's met verborgen ruimtes voor niets anders bestemd kunnen zijn dan voor het plegen van ernstige strafbare feiten dan wel het belemmeren van de opsporing van dergelijke feiten;
- De afgelopen zes jaren werden bij diverse autobedrijven voertuigen en -onderdelen aangetroffen die als gestolen stonden geregistreerd. Tevens zijn met regelmaat bij diverse autobedrijven vervalste kentekenplaten aangetroffen. Het is eveneens algemeen bekend dat criminelen veelvuldig gebruik maken van vervalste kentekenplaten;
- Er zijn meerdere hennepkwekerijen en -knipperijen alsook aan de hennepsteelt gerelateerde goederen aangetroffen in bedrijfspanden waar autobedrijven waren gevestigd;
- In 2017 werd een illegale sigarettenfabriek aangetroffen in een pand waarvan de eigenaar tevens een autobedrijf had op het bedrijventerrein. Eerder waren in dit bedrijf al een vuurwapen en een handelshoeveelheid drugs aangetroffen;
- In 2018 is een pand waar autobedrijven waren gevestigd een kledingwinkel aangetroffen waar vervalste merkkleding werd verkocht;
- In 2018 en 2019 zijn meerdere autobedrijven vanaf de openbare weg onder vuur genomen. In een van de bedrijven is in 2019 een op scherp staande handgranaat naar binnen gegooid;
- Bij een autobedrijf is in 2019 brand gesticht die veroorzaakt bleek door de explosie van een handgranaat;
- In 2020 vond er een explosie plaats in een bedrijfspand, dat bekend stond als autobedrijf, op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Hierbij kwam een persoon om het leven. Een ander persoon raakte gewond. Bij het onderzoek werden diverse attributen aangetroffen die te relateren zijn aan ernstige strafbare feiten;
- In 2021 werden er bij twee autobedrijven '*mining rigs*' aangetroffen, computersystemen gericht op het genereren van cryptovaluta. Dergelijke valuta worden in het criminele circuit veel gebruikt om geldstromen aan het zicht van de overheid te onttrekken.

² Drugscriminaliteit Utrecht, 2021. *Een geïntegreerd beeld van de gemeente Utrecht en politie Midden-Nederland*

- In 2021 ontving de politie informatie over arbeidsuitbuiting bij een autobedrijf. Een medewerker zou nooit loon hebben ontvangen en gedwongen zijn op het autobedrijf te overnachten en te moeten betalen voor een niet-bestaande kamer.
  - In de afgelopen zes jaar werden er door de politie tientallen registraties vastgelegd die betrekking hebben op conflicten in, bij of in relatie tot autobedrijven op het bedrijventerrein. Meerdere conflicten gingen gepaard met bedreigingen en/of mishandelingen, waarbij in enkele gevallen door betrokkenen werd gesproken over de aanwezigheid van en/of dreiging met vuurwapens;
- In de afgelopen zes jaar heeft de politie een groot aantal voertuigen en personen vastgelegd in en bij de autobedrijven op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Een flink gedeelte van deze voertuigen en personen is bij de politie bekend in relatie tot de meer zware en ondermijnende vormen van criminaliteit. Het is aannemelijk dat dit duidt op een relatie tussen personen uit het criminele milieu en bedrijven uit de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht.
- Uit de opsporingsystemen blijkt dat er tientallen onderzoeken zijn waarbij één van de autobedrijven in combinatie met een eigenaar voorkomen;
  - Vanuit het Team Criminele Inlichtingen wordt gemeld dat de inlichtingen in relatie tot de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht hoofdzakelijk betrekking hadden op de betrokkenheid van verschillende autobedrijven, eigenaren en/of locaties bij (het faciliteren dan wel ondersteunen van) criminele activiteiten en/of op het bevinden van autobedrijven, eigenaren en/of locaties in het criminele milieu. Het gaat hierbij dan met name over het zware en/of georganiseerde criminele milieu.

Uit bovenstaande opsomming uit de politiesystemen blijkt dat er in de afgelopen zes jaar een reeks aan incidenten heeft plaatsgevonden in, bij of in relatie tot autobedrijven op bedrijventerrein Nieuw Overvecht. Deze incidenten hebben verspreid over de afgelopen zes jaar en verspreid over het bedrijventerrein plaatsgevonden. De incidenten bleven niet beperkt tot één enkel autobedrijf of tot één locatie. Ook zijn er verschillende soorten autobedrijven waar de incidenten zich voordeden, waaronder onder meer bedrijven die zich bezighouden met autoschadeherstel, autokeuringen, bandenservice, auto-onderdelen, autoverhuur, autorijles en autowassen.

De genoemde incidenten hebben veelal betrekking op (ondermijnende) criminaliteit, maar deze criminaliteit raakt in meerdere gevallen ook de openbare orde en leefbaarheid op het bedrijventerrein. Een explosie, een brandstichting, een beschieting van een pand of het achterlaten van een handgranaat worden beschouwd als ernstige verstoringen van de openbare orde. Ook de aanwezigheid van personen uit het criminele milieu en conflicten – zeker op het moment dat deze met geweld of intimidatie gepaard gaan – kunnen de openbare orde verstoren. Over de onderzoeken kan worden aangegeven dat dit meerdere strafrechtelijke onderzoeken betreft naar zware en/of georganiseerde criminaliteit. Het gaat daarbij onder meer om excessief geweld, ram- en plofkraken, witwassen en/of georganiseerde drugshandel. Zeker niet altijd gaat het bij deze onderzoeken om informatie die duidt op strafbare handelingen door het autobedrijf en/of de eigenaar zelf. Het kan ook gaan over de relaties met het criminele milieu en/of de vermenging van bedrijfsactiviteiten met criminaliteit of het faciliteren daarvan.

In vergelijking met andere (risico)branches en de bedrijven met een gemiddeld tot hoog-risicoprofiel is de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht oververtegenwoordigd in verschillende soorten incidenten met een nadrukkelijk effect op de openbare orde en vormen van criminaliteit. Geconcludeerd kan worden dat de kwetsbaarheid van het bedrijventerrein voor de invloed van ondermijnende criminaliteit met name is te relateren aan de kwetsbaarheid van de autobranche

hiervoor op dit bedrijventerrein. Dit draagt bij aan een onveilig en malafide ondernemersklimaat binnen de autobranche op het bedrijventerrein.

De bonafide autobedrijven hebben ernstig te lijden onder de negatieve beeldvorming over hun branche evenals onder de oneerlijke concurrentie door malafide autobedrijven.

Het invoeren van een vergunningplicht voor de autobranche op het bedrijventerrein ziet op bescherming van de openbare orde en de leefbaarheid door een malafide ondernemersklimaat tegen te gaan op het bedrijventerrein. Op het bedrijventerrein gevestigde ondernemers krijgen tot drie maanden na het van kracht worden van het aanwijzingsbesluit de gelegenheid een vergunning aan te vragen. De vergunningplicht maakt een (preventieve) toetsing ter bescherming van deze belangen mogelijk door onder meer het kunnen uitvoeren van een bibob-onderzoek. De vergunning maakt het tevens mogelijk toezicht te houden op de aan de vergunning verbonden voorschriften. Deze voorschriften hebben betrekking op zowel de persoon van de ondernemer als op de bedrijfsvoering en vinden hun basis in artikel 2:47 APV. Zo is de vergunning persoonsgebonden, dient de vergunninghouder of een beheerder vermeld op de vergunning tijdens openingsuren aanwezig te zijn en moeten de ondernemers blijven voldoen aan de eis dat zij niet in enig opzicht van slecht levensgedrag zijn. Voor wat betreft de bedrijfsvoering worden er enige eisen gesteld aan de administratie evenals een meldplicht bij misstanden. Tevens geldt dat de bedrijfsvoering de openbare orde niet mag aantasten en de leefbaarheid niet nadelig mag worden beïnvloed. Ook mogen geen andere activiteiten plaatsvinden dan waarvoor vergunning is verleend, zonder dat hiervoor een wijziging van de vergunning is aangevraagd. Dit geldt ook voor wijzigingen van de bedrijfsvorm.

Op de naleving van dit aanwijzingsbesluit en vergunningvoorschriften zal worden gecontroleerd. Hoe er wordt omgegaan met overtredingen is vastgelegd in de door mij vastgestelde 'Handhavingsstrategie aanwijzing autobranche Nieuw Overvecht'. Zo zal het niet aanvragen van een vergunning als bedoeld in dit besluit tot gevolg hebben dat een ondernemer uiteindelijk zijn deuren zal moeten sluiten. Dit is uiteraard ook het gevolg bij het weigeren van de vergunning".

Met andere minder ingrijpende maatregelen kan niet hetzelfde resultaat worden bereikt. De vergunningplicht werpt een drempel op voor de op het bedrijventerrein gevestigde ondernemers met een discutabele bedoeling dan wel voor hen die zich er willen vestigen. Deze algemene (preventieve) werking kan niet worden bereikt met individuele repressieve maatregelen. De vergunningplicht beoogt tevens te zorgen voor bewustwording bij (on)bewust criminaliteit faciliterende bedrijven evenals voor vertrouwen in overheidsoptreden waardoor ondernemers sneller geneigd zijn misstanden te melden. Verleende vergunningen kunnen worden uitgedragen als een kwaliteitskeurmerk en is dan ook een steun in de rug van de goedwillende ondernemer. Ervaringen met dit instrument van de vergunningplicht in enkele andere steden leert dat dit een aantrekkende werking heeft op bonafide bedrijven. Aldus zorgt de vergunningplicht ervoor dat oneerlijke concurrentie door malafide ondernemers en de hiermee gepaard gaande bedreigingen voor de economische ontwikkeling, de openbare orde en veiligheid op het bedrijventerrein worden tegengegaan met een positieve doorwerking op het ondernemersklimaat.

Zienswijze

Voordat ik de autobranche op bedrijventerrein Nieuw Overvecht als vergunningplichtig aanwijs stel ik belanghebbenden in de gelegenheid daarover een zienswijze in te dienen. De zienswijze kunt u binnen vier weken na verzending van dit voornemen mondeling of schriftelijk naar voren brengen. U kunt hiervoor contact opnemen met de afdeling Veiligheid van de gemeente (zie ook bijlage 2).

